

Tækkemanden – Peter Frederiksen – er måske mest kendt for de afskårne kvindekønsdele fundet i en fryser i hans hjem i Sydafrika. Udover at manipulere og bedøve danske og sydafrikanske kvinder og lemlæste deres kønsorganer under dække af omskæring, tæller synderegisteret en lang række mere eller mindre alvorlige forbrydelser. Herunder drab, pædofili og incest, flerkoneri, våben- og diamanthandel samt mere almindeligt plattenslageri såsom manglende udbetaling af løn og generel misligholdelse af aftaler.

Bogen handler om en mand, der blev født ind i en familie, hvis persongalleri tæller en tidligere højtstående nazist, alkoholikere, incestsyndere, en narkoman, men som på overfladen så ud til at leve et ordnet og almindeligt liv. Den handler om et menneske, der allerede fra barnsben viste bekymrende adfærd.

Om drengen, der fik de andre børn med på grove drengestreger i skoletiden, men fremstod stille og rolig og formåede at gå under radaren. Drengen, der havde en tidlig og intens interesse for skydevåben og allerede før skolealderen ejede sit eget våben, som han skød med. Drengen, der parterede fugle og udstillede deres organer. Den unge mand, der tog til Afrika under dække af humanitært arbejde som tømrer, men i virkeligheden var drevet af en interesse for storvildtjagt. Den unge mand, der slog sig ned i Afrika på flugt fra en dom i Danmark og udnyttede fattigdommen og et korrupt retssystem til at drive våbenhandel og dyrke sin interesse for omskæring af kvinder.

Bogen er inddelt i tre dele. De første godt 150 sider vedrører efterforskningen og udgør en faktapræget tilgang primært til PFs ugerninger og efterforskningen i Sydafrika. I den anden del af bogen præsenteres vi for PFs liv. Herunder den familiære kontekst, opvækst, ungdom og optakten til det afrikanske eventyr. Til sidst rettergangen.

Der ligger et imponerende researcharbejde til grund for bogen. Dels et enormt tekstmateriale, som tæller PF's dagbogsnotater gennem mange år bestående af hverdagens begivenheder, gerninger såvel som ugerninger, pengeforbrug, sex og overgreb i én pærevælling formuleret i stikord af den ordblinde PF. Dels rapporter fra politi og domstol, samtaler med mennesker, der på forskellig måde har kendt ham i Danmark og Sydafrika, og med PF selv.

Peter Frederiksen skildres som en kynisk mand uden tanke på sine medmennesker, som pervers og som forbryder af værste karakter. Og måske med rette. Det hører til sjældenhederne at have udrettet så mange og alsidige ugerninger. Bogen præges af en gennemgående tone af foragt. Direkte dirrende foragt eller foragt mellem linjerne. Nok er det foragteligt, hvad han har gjort. Uden tvivl. Men det tvinger også læseren ind i forfatterens følelser over for bogens hovedperson og får dele af værket til at fremstå som en art ufiltreret karthasis eller harm rettergang mod hovedpersonen. Som læser ville jeg gerne tvinges ud over den umiddelbare foragt, der er den oplagte følelse, til at rumme flere nuancer.

I bogen skrives: "Ingen af os forstår Peter Frederiksen. Og ingen af os forstår hans ofre". "Helt og aldeles uforståelig", afsluttes bogen med. Det bærer præg af en afstandstagen. Det ene menneske mod resten af verden. Hvad angår ofrene – ja, så er der talrige eksempler på, at man fatter en slags sympati for eller tiltrækkes af personer, der agerer usympatisk. Kvinder, der vender tilbage til voldelige ægtemænd, Stockholmsyndromet, selv Natascha Kampusch, der skriver om sin tilfangetager, at denne ikke udelukkende var et dårligt menneske. Måske drevet af angst og forsøg på undgåelse af kognitiv dissonans. Måske noget andet. Det kunne være interessant at prøve at forstå – ikke forståelse som retfærdiggørelse af gerninger, men ønsket om at forstå mekanismer, intentioner, beskrivelser indefra og ud, for det menneskelige og måske endda på nogle områder almenmenneskelige. Man får indtryk af, at Peter Frederiksen er vanskelig at samtale med. Måske er det en del af forklaringen på, at hans perspektiv er så sparsomt repræsenteret.

Bogen er undertiden ubehagelig af læse. Undertegnede oplevede modstand mod at læse videre i afsnittene om omskæringerne, og bogen tog nogle pauser på hylden. På et tidspunkt lå bogen i skødet, da der skulle skrives en tekstbesked. Da jeg opdagede det, måtte bogen straks flyttes. Så den gør indtryk. Den vækker væmmelse.

Det klart mest interessante i bogen er midterdelen, som omhandler Peter Frederiksens liv. Der kan man udlede nogle tråde og sammenhænge fra tidlig barndom til den voksne mands adfærd. Bogen er også i sin helhed interessant. Den henvender sig i høj grad til den, der gerne vil have et udførlig indblik i de faktuelle hændelser og opklaringen af de kriminelle forhold, som man på unik måde får lov at følge på så tæt hold.

Af Majken Fløjstrup, specialpsykolog